

42

Ilanaaq, současné vyjádření inukshuka, se stal emblémem ZOH ve Vancouveru. Stojí na hoře Whistler

JAK VZNIKL ZNAK ZOH 2010

Emblém ZOH ve Vancouveru je současným vyjádřením inukshuka. Jmenuje se Ilanaaq, což je inuitský výraz pro slovo přítel. Vytvořila ho Elena Rivera MacGregorová se svým týmem a byl vybrán z 1 600 návrhů autorů z celé Kanady. Sestává z pěti různobarevných částí. Modrá a zelená představují ostrovy při západním pobřeží, lesy a horské hřebeny. Červená symbolizuje kanadský javorový list, zatímco zlatá připomíná oslnivé východy slunce osvětlující siluety mrakodrapů vancouverského downtownu a okolní zasněžené vrcholky hor.

spíše hromadu kamene bez nohou a rukou, na jejímž vrcholku bývá někdy umístěno paroží soba karibu.

Inukshukové plní příležitostně i funkci duchovního a náboženského objektu, velký inukshuk postavený na kopci zase může označovat území inuitské rodinné skupiny.

V inuitštině znamená slovo inukshuk podobu člověka nebo také obraz muže. Časem se z inukshuka vyvinulo víc než pouhá „silniční značka“, stal se symbolem naděje a vyjádřením pohostinnosti, symbolem vůdcovství, spolupráce a přátelství lidí. Každý kámen, z něhož je postaven, byl vybrán podle toho, jak bude držet dohromady s ostatními. Jednotlivé kameny se navzájem podporují a drží pevně pohromadě díky vzájemnému vyvážení. Pevná kamenná stavba je zároveň poselstvím: skupina dosáhne spoluprací a týmovým úsilím většího úspěchu než jedinec. Inukshuk připomíná důležitost přátelství a závislost jednoho na druhém. Díky svému významu a popularitě je součástí vlajky a erbu provincie Nunavut.

DROBNOSTI zasvěcených domorodců

43

Velké i malé příběhy zajímavých míst.

Matěj neboli Matthew, narozen ve Vancouveru v roce 1992, a **Jakub**, narozen v Praze roku 1984, v Kanadě od roku 1987, Fišerovi. Zatímco jejich otec **Pavel** přesídlil do Česka, Matěj a Jakub dál žijí ve Vancouveru. Jsou tam doma, a tak se na město dívají trochu jinými očima než vykulený turista. Za jejich postřehy jsem vděčná, protože i já jsem ve Vancouveru sice zvědavý, ale pořád jenom vykulený turista...

Kdypak je nejlepší vyjet si do Vancouveru?

Matěj: „Nejlepší doba k návštěvě Vancouveru je jaro nebo podzim. Není tam tolik turistů ani horko. Jenom na jaře dost často prší. Pamatuju si, jak v lednu 2007 přišlo 28 dní a vždycky celý den; slunce svítlo akorát třináctého.“

O dešti ve Vancouveru jsem už něco slyšela. Imigrant Patrik, původem ze Slovenska, mi vyprávěl svou historii a její výraznou částí byl jeho příjezd do Vancouveru. Pln nadějí vystoupil z letadla v posledních říjnových dnech. Prvního listopadu začalo pršet – a přišlo tahem do začátku ledna. Prý si tenkrát myslel, že to nepřežije. A nevydrží. Vydržel. Když jsme spolu mluvili, žil ve Vancouveru už osm let a nic mu nebylo vzdálenější než myšlenka na přesídlení někam jinam.

Jakub: „Když se podíváš na zprávy o počasí v celé Kanadě, zjistíš, že ve Vancouveru je počasí nejlepší. Když je u nás v zimě pět stupňů, ve Winnipegu nebo v Saskatchewanu mají minus třicet, minus čtyřicet. Mám zákazníka, který bydlí asi dva tisíce kilometrů od Vancouveru. Ještě v BC, ale blízko Se-

I v zimě je Gastown půvabný

verozápadních teritorií. Je konstruktér, pracuje venku. Loni tam v jednom týdnu naměřili minus padesát stupňů. Ve Vancouveru jsme měli jedenkrát minus dvanáct, a ještě v noci.“

A je nutné podotknout, že to byla hodně výjimečná situace!

Matěj: „Když jdeš s turisty po Praze, musíš je vzít na Karlův most, Pražský hrad, do zoologické zahrady a na Václavské náměstí. Ve Vancouveru je spousta krásných míst a nemyslím si, že tam je jedno nebo jedna zajímavost, kterou musíš vidět.“

Jakub: „Vancouver jako město je pěkný, ale to nejkrásnější na něm je místo, kde stojí. Příroda, ne město jako takové. Ráno můžeš hrát golf a navečer si vyjedeš zalyžovat. Leží u moře, není tam příliš velké horko ani příliš velká zima. Cokoliv můžeš dělat celý rok.“

GASTOWN

Matěj: „Downtown je moc hezký, zejména Gastown s parními hodinami, Stanleyho park

a Granville Island – to jsou místa, kam by turista určitě měl zajít.“

GASTOWN, NEJSTARŠÍ část Vancouveru, dostal jméno podle populární místní postavy Johna Deightona, kterému se přezdívalo Gassy Jack, mluvka Jack – byl totiž velmi řečný a také si hodně vymýšlel. S trochou nadsázky by se dalo říct, že tenhle mluvka Jack založil Vancouver. Původně námořník z Anglie musel kvůli zdravotním problémům vyměnit moře za souš a otevřel si v roce 1862 v New Westminsteru bar. Napřed se mu i díky zlaté horečce v pohoří Cariboo dařilo, ale pak se byznys zadrhl. Na jižní břeh Burrardovy zátoky, do míst, kde později vznikl Vancouver, přišel jednoho zářijového dne o pět let později se šesti dolary v kapse, a jak praví legenda, také se soudkem whisky. Jeho přítel tam měl pilu a vyzýval Jacka, ať otevře bar, aby se dělníci měli kde pobavit. Stalo se: během jediného dne ho postavili muži z pily výměnou za whisky, kterou vypijí na posezení. Stálo jim to za to, k nejbližšímu baru to měli teh-

> Slavné parní hodiny v Gastownu vypouštějí páru a pískají každých 15 minut

dy čtyřicet kilometrů daleko. Zákazníky baru byli kromě pracovníků z pily hlavně námořníci. Osadě dělnických domků, která kolem baru vznikala, se říkalo Gassy's Town, z čehož se později vyvinul Gastown. Tohle jméno ovšem nebylo dost reprezentativní pro vznikající osadu, a tak oficiálně dostala 1. března 1870 nové, vznešenější a významnější jméno Granville, podle syna britského koloniálního úředníka. Všichni zdejší však dál používali název Gastown.

Když se Britská Kolumbie stala 20. července 1871 součástí kanadské konfederace, vyvěsil John Gassy Jack Deighton nad svým lokálem kanadskou vlajku – první, jaká kdy byla spatřena v této oblasti.

Jackův původní salon shořel při velkém požáru v červnu 1886, dva měsíce poté, co byl Gastown připojen k Vancouveru. Během hodiny lehlo popelem všech čtyři sta budov města s výjimkou dvou. Jackův podnik mezi zachráněnými nebyl. Tragédií způsobila Canadian Pacific Railway, když se při mýcení lesa oheň vymkl kontrole.

Gassy Jacka připomíná v Gastownu jeho socha na náměstí Maple Tree Square, kde se setkávají ulice Cordova a Water – na místě, kde byla v době Jackova příchodu divočina a kde během 24 hodin postavil svou nálevnu. Na cihlovém podstavci stojí soudek a na něm postavička, která alespoň mně připomíná rozšafného bezdomovce „pod vlivem“.

Další atrakcí Gastownu jsou parní hodiny, **Gastown Steam Clock**. I když vypadají starobyle, byly vyrobeny teprve v roce 1977, a to v Anglii. Stojí na větracím průduchu parního potrubí, kterým se kdysi vytápěly zdejší obchody. Každých patnáct minut vypouštějí páru a pískají, každou celou odbíjejí.

V Gastownu se prolíná viktoriánská architektura a dlážděné ulice s novými stavbami, atmosféru dokreslují kovové pouliční lampy s hrozny bílých svítidel. Pasáže a dvorky vytvářejí městskou spleť zabydlenou restauracemi, butiky s módou kanadských návrhářů a dalšími obchůdky, galeriemi, v nichž dostanete nejlepší kousky indiánského umění, a kluby.

GRANVILLE ISLAND

Matěj: „Ve Vancouveru bydlí spousta lidí na hausbótech, které kotví v různých malých přístavech. U Granville Island ale kotví hodně bohatí lidé. Je to druhé nejdražší kotviště ve Vancouveru, platí se zde hodně vysoký měsíční nájem. Od downtownu ho dělí jenom False Creek a most. Mnoho z těch, kdo žijí na lodi u Granville Island, má zároveň na břehu byt, protože když prší a je špatné počasí, není loď tak dobrá jako byt.“

Jakub: „Na Granville Island je hezké tržiště, kde prodávají čerstvé ryby. Zajdi se tam podívat, stojí to za to.“

GRANVILLŮV OSTROV, Granville Island, je ve skutečnosti poloostrov a leží pod Granvillovým mostem na jižní straně zátoky False Creek. Bývala to nehezká, zatuchlá průmyslová oblast, kde se vyráběl cement a hřebíky. Koncem sedmdesátých let 20. století podstoupil regenerační kúru, o které se mluví jako o příkladné a možná vůbec neúspěšnější a nejlepší proměně městského celku v celé Severní Americe. A to zde některé průmyslové výrobny zůstaly, jako například cementárna, která tu funguje už přes sto let. Granville Island je plný obchodů, restaurací, galerií, otevřených ateliérů a dílen, divadel i pouličních umělců. Právě tady sídlí **Emily Carr Institute of Art and Design**, jedna z nejlepších kanadských

>> Pohled na downtown. V popředí Granville Island a Granville Bridge, vlevo Burrardův most, vpravo zátoka False Creek. Vzadu za downtownem Burrardova zátoka a pohoří North Shore Mountains